

Statenvoorstel 48/15 A

Voorgestelde behandeling

Procedurevergadering : 21 september 2015

PS-vergadering :

Onderwerp

Verstrekken hybride lening aan de BNG Bank

Datum

14 juli 2015

Documentnummer

GS: 3826341

PS: 3839763

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

In dit voorstel wordt het verzoek behandeld van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank) aan de provincie om een hybride lening te verstrekken. Met het verstrekken van deze lening wordt een belangrijke maatschappelijke bijdrage geleverd aan de financiering van de publieke sector in Noord-Brabant. Daarbij wordt tevens een aanmerkelijk beter rendement behaald dan bij uitzettingen vanuit verplicht schatkistbankieren. Dit voorstel past in het beleid van de provincie om middelen die de provincie heeft ontvangen bij de verkoop van de aandelen Essent direct in te zetten voor projecten met zowel een maatschappelijk als een financieel rendement bij een zeer gering risico.

Het voorstel

1. Geen wensen en bedenkingen te uiten bij het voornemen van Gedeputeerde Staten om een hybride lening aan de BNG Bank te verstrekken
2. In verband met de looptijd van de lening en daardoor afwijkend van de Verordening treasury Noord-Brabant in te stemmen met het voornemen van Gedeputeerde Staten om de hybride lening te verstrekken
3. Bekrachtiging van de geheimhouding die Gedeputeerde Staten op grond van artikel 25, tweede lid, van de Provinciewet aan Provinciale Staten hebben opgelegd ten aanzien van de voorwaarden waaronder de lening aan de BNG Bank wordt verstrekt en de adviezen die hieromtrent zijn uitgebracht.

Datum

14 juli 2015

Documentnummer

GS: 3826341

PS: 3839763

Aanleiding

Het verzoek van de BNG Bank aan zeven provincies en twee gemeenten om een hybride lening te verstrekken ten behoeve van de versterking van het kernkapitaal van de bank.

Bevoegdheid

In de Verordening treasury Noord-Brabant is vastgelegd dat Gedeputeerde Staten vanuit de immunisatieportefeuille subsidies in de vorm van leningen mogen verstrekken die zowel een maatschappelijk als een financieel rendement opleveren. Een dergelijke lening mag alleen verstrekt worden nadat Provinciale Staten in de gelegenheid zijn gesteld om wensen en bedenkingen te uiten.

In de verordening is opgenomen dat dergelijke leningen een maximale looptijd mogen hebben van 25 jaar (artikel 10, onder a, juncto tabel 2 van bijlage 1). De voorgenomen hybride lening aan de BNG Bank heeft een bepaalde rente typische looptijd. De meest reële verwachting is dat de lening na deze periode wordt afgelost. Formeel is het evenwel een eeuwigdurende lening. Om die reden is het nodig dat Provinciale Staten niet alleen in de gelegenheid komen wensen en bedenkingen te uiten maar ook formeel instemmen met de hybride lening.

De verdere behandeling van dergelijke leningen wordt geregeld binnen de voorschriften van de Algemene subsidieverordening Noord-Brabant.

Doel

Behoud van een optimale financiering van de publieke sector in Noord-Brabant en tegelijkertijd behalen van een bevredigend rendement op de uitzettingen van de provincie bij een zeer gering risico.

Argumenten

1.

1.1 De BNG Bank is een belangrijke partij voor financiering van de publieke sector.

De BNG Bank legt zich voornamelijk toe op financiering van de publieke sector in Nederland: gemeenten, waterschappen, woningbouwcorporaties, zorg- en onderwijsinstellingen. Zowel in de provincie Noord-Brabant als in de andere provincies. In de provincie Noord-Brabant zorgt de BNG Bank voor ongeveer € 11 miljard aan financiering van de publieke sector.

De BNG Bank doet dat op een efficiënte manier en zonder hoge kosten in rekening te brengen voor hun klanten.

Datum

14 juli 2015

Documentnummer

GS: 3826341

PS: 3839763

Met het verstrekken van de hybride lening faciliteert de provincie dat de BNG Bank voldoende gekapitaliseerd blijft en dat zij haar rol binnen het publieke bestel, zijnde financiering van (semi-)overheden, tegen relatief gunstige voorwaarden kan blijven uitvoeren.

De provincie Noord-Brabant beschouwt het verstrekken van de hybride geldlening als invulling van de publieke taak.

1.2 De hybride lening draagt ertoe bij dat de BNG Bank kan voldoen aan de ratio's die door de toezichhouders aan Europese banken worden gesteld.

Ondanks het feit dat de risico's bij de leningen die de BNG Bank verstrekt zeer laag zijn moet ook de BNG Bank aan dezelfde ratio's voldoen als de commerciële banken.

1.3 De BNG Bank is een veilige bank

De BNG Bank behoort tot de meest veilige banken ter wereld. In de stresstest die vorig najaar is uitgevoerd op de balansen van de 130 grootste (systeemrelevante) banken binnen de Eurozone (inclusief Litouwen) is dat wederom aangetoond. Het risico dat de BNG niet aan haar verplichtingen kan voldoen is uiterst gering. De BNG Bank wordt niet gedreven door een winstmaximalisatie maar door het zorgen voor een efficiënte financiering van de publieke sector in Nederland.

1.4 De BNG Bank heeft de voorkeur dat de hybride lening wordt verstrekt door partijen in de Nederlandse publieke sector om ook daarmee de rente binnen de sfeer van de overheid te houden.

Om dit te bereiken heeft de BNG de vraag voor de hybride lening voorgelegd aan de Nederlandse provincies die in de positie zijn een dergelijke lening te verstrekken en een aantal gemeenten. In het proces hebben de provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Gelderland, Limburg en Noord-Brabant zich verenigd, samen met twee gemeenten. De uitgewerkte voorwaarden voor de hybride lening zijn voor alle partijen gelijk. Binnen alle partijen wordt een traject gevolgd dat uiterlijk eind oktober 2015 moet zijn afgerond. Daarbij maakt elke partij zelfstandig de afweging om al dan niet deel te nemen in de lening. De provincie Noord-Brabant is op dit moment een (zeer kleine) aandeelhouder van de BNG Bank. Door het verstrekken van de hybride lening wordt het belang van de provincie in de BNG Bank tijdelijk uitgebreid.

Datum

14 juli 2015

Documentnummer

GS: 3826341

PS: 3839763

1.5 Vanuit de Wet Fido en andere regels bestaan geen bezwaren tegen het verstrekken van de hybride lening aan de BNG Bank.

Kapitaalverstrekkingen door de provincie aan de sectorbanken BNG Bank en Nederlandse Waterschapsbank (NWB Bank) kunnen beschouwd worden als invulling van de publieke taak en zijn derhalve niet onderhevig aan Verplicht schatkistbankieren.

In maart 2015 hebben PS ingestemd met een hybride lening aan de NWB Bank. Bij de voorbereiding van dat besluit is het voorstel van de NWB Bank ter toetsing voorgelegd aan de toezichthouder van de provincies, het Ministerie van BZK. Vanuit die kant is de stelling bevestigd dat de hybride lening kan worden beschouwd als invulling van de publieke taak. Bij de behandeling van de wijziging van de wet Fido in de Tweede Kamer is dat ook door de Minister van Financiën bevestigd. Toezichthouder BZK benadrukt daarbij de eigen verantwoordelijkheid van de betrokken provincies om te opereren overeenkomstig de Wet Fido en de Ruddo.

Ook de accountant van de provincie ziet geen belemmeringen ten aanzien van de financiële rechtmatigheid om deze transactie aan te gaan.

1.6 Het rendement op de hybride lening is bevredigend.

Het rendement op de hybride lening is aanmerkelijk beter dan het rendement dat de provincie behaalt bij verplicht schatkistbankieren (bij overeenkomstige looptijden) of bij het verstrekken van leningen aan gemeenten en andere openbare lichamen. Zonder de details hier te noemen gaat het bij dit soort leningen om tenminste 2 procent extra rente en meer. De door de BNG Bank aangeboden opslag boven de referentierente geldt voor de volledige looptijd van de lening. De onderliggende referentierente wordt elke renteperiode herzien.

2.

2.1. Door de formulering van het ontwerpbesluit is sprake van volledig rechtmatige besluitvorming indien Gedeputeerde Staten besluiten de lening te verstrekken.

Indien Provinciale Staten zich beperken tot het al dan niet uiten van wensen en bedenkingen, zou onduidelijkheid kunnen ontstaan over de vraag of Provinciale Staten daarmee ook impliciet hun fiat hebben gegeven om – ten aanzien van de looptijd van de lening - af te wijken van de Verordening treasury Noord-Brabant. Bij expliciet instemmen van Provinciale Staten met het verstrekken van de hybride lening met een looptijd van meer dan 25 jaar, is de rechtmatigheid van de besluitvorming volledig gewaarborgd.

Datum

14 juli 2015

Documentnummer

GS: 3826341

PS: 3839763

3.

3.1 Geheimhouding van de lening documentatie is noodzakelijk.

De voorwaarden waaronder de lening wordt verstrekt betreft voor de BNG Bank bedrijfsgevoelige informatie die niet openbaar mag worden gemaakt. De kapitaalmarkt is een uiterst competitieve markt waarin openbaar making van vertrouwelijke informatie grote gevolgen kan hebben. Openbaarmaking kan daarom zeer nadelig zijn voor de BNG Bank. Namens de provincie Noord-Brabant is daartoe een geheimhoudingsverklaring ondertekend.

Kanttekeningen

1.1

De risico's bij de hybride lening aan de BNG Bank zijn klein maar wel aanwezig.

De hybride lening mag op basis van een aantal strikte regels gerekend worden tot het kernkapitaal van de bank. Deze regels hebben onder meer te maken met de mogelijkheid om rentebetalingen niet uit te voeren en mogelijke afschrijving op de hoofdsom.

In de besprekingen met de BNG Bank zijn deze regels zo gunstig mogelijk toegepast voor de verstrekkers van de hybride lening.

1.2. Zuiver formeel kan de BNG afzien van aflossing van de lening na de afgesproken rente looptijd.

1.2.1 De kans op het niet aflossen van de lening na de afgesproken rente looptijd is gering. Het is gebruikelijk in de markt om aan de verwachte aflossing van de lening op de rente vervaldatum te voldoen.

1.2.2 De BNG Bank heeft aantoonbaar een zeer goede reputatie en heeft een groot belang bij het zich kunnen blijven presenteren als een uiterst betrouwbare bank. Niet alleen ten aanzien van de publieke vermogensverschaffers maar ook ten aanzien van andere geldverstrekkers, nationaal en internationaal.

1.2.3 De verwachting is dat de BNG Bank de lening na de afgesproken rente looptijd zal aflossen. Indien de behoefte aan aanvullende hybride vermogen dan nog steeds aanwezig is kan een nieuwe lening worden afgesloten waarbij alle partijen weer vrij zijn zijn daar al dan niet aan deel te nemen.

Bovendien is in de documentatie de mogelijkheid gecreëerd dat de lening, na overeenstemming met de andere deelnemers aan de lening, verhandeld kan worden.

1.2.4 De hybride lening is voor de BNG Bank een relatief dure lening. De bank zal daarom zo snel mogelijk de lening willen aflossen. Indien de lening niet na de afgesproken rente looptijd wordt afgelost wordt opnieuw een rentevergoeding vastgesteld met dezelfde opslag als bij het aangaan van de lening.

Financiën

Het verstrekken van de lening aan de BNG Bank gebeurt vanuit de Immunisatie portefeuille. Daarbij worden vermogenstitels omgezet in andere vermogenstitels. Budgettair gevolg van het verstrekken van de lening is een hoger rendement dan bij verplicht schakelbankieren.

Europese en internationale zaken

Het verstrekken van de lening aan de BNG Bank voldoet aan de Europese regels betreffende staatssteun.

Planning

De BNG Bank moet regelmatig aan de toezichthouder rapporteren in hoeverre de bank stappen maakt om te voldoen aan de regels van Basel III. Daartoe dient de bank zo spoedig mogelijk te weten waar zij aan toe is en te weten of de provincie Noord-Brabant participeert in de lening.

Bijlagen

Voorwaarden waaronder de lening aan de BNG Bank wordt verstrekt, die zijn vastgelegd in de concept termsheet en de concept overeenkomst, en adviezen die hieromtrent zijn verstrekt liggen voor de leden van Provinciale Staten onder oplegging van geheimhouding ter inzage bij de Griffie.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de secretaris

prof. dr.W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Auteur: de heer M.A.P.M. Spijkers, mspijkers@brabant.nl, (073) 681 20 36

Datum

14 juli 2015

Documentnummer

GS: 3826341

PS: 3839763